

Programa del congreso

Sesión

SP 2: Sesión Póster 2

Hora: Miércoles, 05/07/2023: 10:30 - 11:30

Ponencias

Aprendizaje experiencial mediante la gamificación en el Modelado 3D y Fabricación

Juan Pablo Apaza Condori

Universidad Continental, Perú

El presente trabajo presenta un innovador modelo aprendizaje basado en el aprendizaje basado en juegos y el modelo de aprendizaje experiencial que permite en los estudiantes un proceso divertido en el proceso de la complejidad de replicar la experiencia del mundo real.

Los resultados mostraron que a partir de la imagen experiencial los estudiantes mejoraron su motivación, trabajo en equipo y la necesidad del uso de nuevas tecnologías a través de la gamificación y el aprendizaje experiencial.

EVALUACIÓN DEL APRENDIZAJE AUTÓNOMO MEDIANTE EL CAMPUS VIRTUAL EN DISEÑOS DE INVESTIGACIÓN

Roser Bono, María Isabel Núñez-Peña, Vicenç Quera, Carlos Campos-Rodríguez, Belén González-Gómez

Departamento de Psicología Social y Psicología Cuantitativa, Universidad de Barcelona, España

Este estudio evaluó el aprendizaje autónomo de los estudiantes del grado de Psicología, a través del Campus Virtual, matriculados en la asignatura Diseños de Investigación. Los resultados mostraron que a menor preocupación por el seguimiento de la asignatura en línea, mayor utilidad percibida del material publicado en el Campus Virtual y mejor rendimiento autopercebido. Además, a mayor experiencia en el aprendizaje en línea, la preocupación por el seguimiento de la asignatura en línea disminuye.

Aula híbrida para favorecer la competencia mediática

Elba María Méndez Casanova, Araceli Huerta Chua, Miriam Alejandre Espinosa, Sarai Dayana Mayo Castelan

Universidad Veracruzana, México

El trabajo muestra resultados del proceso de investigación-acción de una asignatura desarrollada de manera híbrida con estudiantes de la Facultad de Pedagogía de la Universidad Veracruzana; el objetivo, desarrollar la competencia mediática a través de estrategias de e-a, actividades e instrumentos derivados del diseño instruccional que incorpora elementos innovadores y reflejan el grado de dominio que tienen de la competencia y como avanzaron después de una serie de sesiones de intervención

Tecnologia i difusió del coneixement en l'àmbit del Treball Social

Carolina Blàvia Galindo

Universitat de Lleida, Espanya

Es presenta una experiència d'avaluació continuada a través de l'eina de blog. Aquesta experiència s'ha realitzat durant 5 cursos amb estudiants de l'assignatura optativa de segon curs del grau de Treball Social, en l'assignatura de Tercer Sector i Intervenció Social.

S'escull la modalitat d'avaluació a través del blog perquè és necessari treballar les habilitats tecnològiques, fomentar l'escriptura, la difusió de coneixement, la creativitat i l'intercanvi de reflexions entre els alumnes.

Mejoras en la formación de Matemáticas para Ingeniería mediante WhatsApp

Ignacio M. Pelayo Melero, Jaume Fabregat Fillet

Universitat Politècnica de Catalunya, España

Es seguro, dentro de los grados de ingeniería, que las matemáticas ayudan explícitamente a obtener una habilitación en competencias específicas, pero también pueden contribuir a alcanzar competencias transversales para la actividad profesional. Esta contribución muestra un proceso desarrollado con auxilio de WhatsApp, en el marco de un plan de estudios de una escuela politécnica superior de tecnologías y servicios de telecomunicaciones.

Desenvolupament d'un cas pràctic integrador i transversal al Màster Universitari de Recerca, Desenvolupament i Control de Medicaments y avaluació grupal simultània mitjançant l'ús del Kahoot

Elena Sánchez López^{1,2}, Estefanía Vega^{1,2}, Miren Ettcheto^{3,4}, Genoveva Morral^{1,2}, Maria José García Celma^{1,2}, Antoni Camins^{1,2}, Marta Espina^{1,2}, Maria Luisa García-López^{1,2}

¹Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Departament de Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica, i Físicoquímica.; ²Grup Innovació Docent Consolidat en Anàlisi Instrumental Farmacèutic (GIDAIFAR). RIMDA. UB.; ³Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Departament de Farmacologia, Toxicologia i Química Terapèutica; ⁴Grup d'Innovació Docent de Toxicologia (ORFILA).

Per pal·liar la falta de transversalitat entre assignatures a nivell de Màster, es va desenvolupar un cas pràctic on els estudiants havien d'esbrinar quin era el fàrmac problema mitjançant pistes donades a les 3 assignatures obligatòries. Per a descriure el fàrmac els estudiants van realitzar un treball escrit integrant diverses àrees. Els coneixements obtinguts van ser avaluats amb el treball i mitjançant el *Kahoot*, demostrant així el grau d'assoliment de les competències transversals.

Aprenentatge autònom mitjançant el Webquest en un entorn de recerca virtual a nivell de Màster

Elena Sánchez López^{1,2}, Genoveva Morral Ruiz^{1,2}, Marta Espina^{1,2}, Estefanía Vega^{1,2}, Maria José García Celma^{1,2}, Gabriela Calderó Linnhoff^{1,2}, Maria Luisa García^{1,2}

¹Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació, Departament de Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica, i Físicoquímica.; ²Grup Innovació Docent Consolidat en Anàlisi Instrumental Farmacèutic (GIDAIFAR). RIMDA. UB

El WebQuest constitueix un excel·lent recurs didàctic per a que els alumnes busquin informació de manera autònoma i dirigida. Es basa en la presentació de problemes establerts pel professor i guien a l'alumne a la recerca d'informació.

El WebQuest desenvolupat incorpora temàtica explicada en un Màster i ha sigut emprat com a activitat final per als estudiants. Engloba coneixements obtinguts i integra altres assignatures obtenint retroaccions.

EVALUACIÓN ACREDITATIVA DEL APRENDIZAJE EN UNA ASIGNATURA OBLIGATORIA DEL GRADO DE FARMACIA, UTILIZANDO TECNOLOGÍAS Y ENTORNOS DIGITALES

María José García Celma, Alfons del Pozo Carrascosa, Sylvia López Paz, Mireia Oliva Herrera, Genoveva Morral Ruíz
UNIVERSITAT DE BARCELONA, Espanya

La experiencia de innovación docente que se presenta es un sistema de evaluación del aprendizaje y las competencias desarrolladas en la asignatura obligatoria Farmacia Galénica I, del Grado de Farmacia en la Universidad de Barcelona. Se diseñó un tipo de examen en línea, en el que alrededor de 300 alumnos podían consultar simultáneamente fuentes bibliográficas y bases de datos sobre medicamentos para demostrar el dominio de conocimientos y habilidades relacionados con la asignatura.

Evaluación auténtica de las Soft Skills en Educación. Una experiencia en asignaturas de Grado y Máster Universitario en la Universidad de Oviedo.

Joaquín-Lorenzo Burguera Condon, María del Henar Pérez Herrero, José Ramiro Martís Flórez, José Miguel Arias Blanco, Marta Virgós Sánchez, Marcelino Fernández-Raigoso Castaño
Universidad de Oviedo, España

La finalidad de este trabajo es consolidar un modelo de evaluación por competencias, incorporando la evaluación entre iguales, la coevaluación y la autoevaluación del alumnado. El objetivo es definir indicadores para evaluar *soft skills* en asignaturas de Grado y Máster Universitario. Los resultados indican que, en las autoevaluaciones, las valoraciones alcanzan puntuaciones máximas. En las evaluaciones entre iguales las puntuaciones son, en general, altas o muy altas, con cierta variabilidad.

La cultura de la col·laboració docent com element clau per al foment de la millora i la innovació a la Universitat de Barcelona

Concepció Amat, Jordi Pardo, Mila Rodríguez, Oscar Núñez
Universitat de Barcelona, Espanya

El foment i suport a les accions de millora i innovació docent portades a terme per equips docents i grups d'innovació reconeguts a la Universitat de Barcelona permet desenvolupar accions més eficients i sostenibles en el temps. El reconeixement per part del Vicerectorat de Política Docent i del Programa RIMDA d'aquestes accions i dels grups de docents implicats contribueix al foment de la cultura docent a la Universitat de Barcelona.

La formació del professorat a Ciències de la Terra i el foment de la metodologia d'Aprenentatge-Servei (ApS)

Elisabet Playà, Marta Guinau, Glòria Furdada, Anna Travé, Patricia Cabello, Irene Cantarero, Jordi Palau
Universitat de Barcelona, Facultat de Ciències de la Terra, Espanya

Es presenta una experiència de formació del professorat de Ciències de la Terra sobre la metodologia docent d'Aprenentatge-Servei (ApS). Formar a formadors/es és la clau per fomentar la innovació docent universitària mitjançant la metodologia ApS en les disciplines de Ciències de la Terra. La formació del professorat ha de ser pràctica i aplicada, amb la presentació de casos d'èxit i amb la participació activa de l'alumnat involucrat.

Proyecto de innovación docente VIVAS: Una mirada crítica y de autoestima corporal para una formación del profesorado creativa.

Elvira Barriga-Ubed¹, Isidora Sáez-Rosenkraz², Ilaria Bellatti³, Judit Arimon⁴

¹Universitat de Barcelona, Espanya; ²Universitat de Barcelona, Espanya; ³Universitat de Barcelona, Espanya; ⁴Universitat de Barcelona, Espanya

La comunicación describe el proyecto titulado «VIVAS: imágenes con perspectiva de género para una formación del profesorado creativa y empoderadora». En la primera parte se identifican los objetivos centrados en el proceso de enseñanza-aprendizaje de las estudiantes participantes (Facultad Educación). En la segunda parte se describe la intervención, así como una justificación teórica de su necesidad. Y, por último se evidencia el proceso de evaluación de la capacidad formativa del proyecto.

Ràdio FIMA: desenvolupament de les competències professionalitzadores de l'alumnat mitjançant la creació del canal de podcast de la facultat

Adrien Faure-Carvallo, Miquel Térmens Graells, Lydia Sánchez Gómez, Javier Guallar Delgado, M.ª Ángeles García Asensio, Jorge Franganillo, Sergio Villanueva Baselga, Maria José Masanet Jordà, Hibaí López González, Maddalena Fedele, Anna Marquès, Jaume Vilaseca Corderroure, Sandra Rius, Vicenç Villalba Palacín
Universitat de Barcelona, Espanya

Les noves tecnologies i modalitats pedagògiques ens permeten estendre l'aprenentatge més enllà de les aules. Aquest projecte vol crear el canal propi d'una facultat per allotjar podcasts de l'alumnat i el professorat dels 3 graus que s'hi imparteixen. Es combina la creació d'Open Educational Resources (OER) i l'Aprenentatge Basat en Projectes (ABPr) per millorar les competències de l'alumnat i reforçar el sentiment de comunitat a la facultat.

Avanzando en las competencias de género. Introducción de la perspectiva de género en la asignatura de macroeconomía del grado de ade de la ub.

María Teresa Bartual Figueras, Joaquin Turmo Garuz, Josep González Calvet, Agustí Colom Cabau, Angeles Felipe Checa, Meritxell Gres Llorit, Fernando Sánchez Losada, Manel Costa Valles, Ausias Ribo Argemir
Universitat de Barcelona, Espanya

Se propone modificar el enfoque convencional de enseñanza de la macroeconomía introduciendo contenidos y perspectiva de género. Ello implica abordar y cuestionar la interpretación de los agregados económicos y las políticas públicas y subrayar como la asignación de tiempos y trabajos en el ámbito doméstico y de cuidados contribuye a la desigualdad de género y afecta al crecimiento económico. Esta innovación permite mejorar los conocimientos y la conciencia de género del alumnado.

Adquisición de competencias profesionalizadoras en el Máster en Ciencia y Gestión Integral del Agua de la Universidad de Barcelona mediante el diseño de escenarios de aprendizaje colaborativos y activos

Maria Mercedes Gracenea, Humbert Salvadó

Universitat de Barcelona, Espanya

El Máster **Ciencia y Gestión Integral del Agua** presenta dos orientaciones definitorias de dos perfiles profesionales que intersectan para adquirir nuevas competencias profesionales. Se aplica la metodología Aprendizaje basado en problemas con trabajo colaborativo de dos equipos mixtos con liderazgo compartido que desarrollan autónomamente las tareas para la detección y gestión de nuevas fuentes de agua en un municipio de Barcelona, bajo el marco normativo aplicable, transfiriendo los resultados.

Procedimiento para la actualización curricular. El caso del plan de estudios de la carrera de Veterinaria de Uruguay.

Jose Passarini, Claudia Borlido, Paola Cabral

Universidad de la República, Uruguay

La Facultad de Veterinaria de la Universidad de la República es la única que forma profesionales de esta disciplina en Uruguay y cambiar el plan de estudios representa un gran desafío y compromiso. Este trabajo describe el procedimiento llevado adelante para cambiar propuesta curricular. La revisión documental, el resultado de investigaciones educativas, la opinión de especialistas, egresados y empleadores, fueron fundamentales en la discusión del plan que comenzó a implementarse en 2021.

Conociendo mejor las formas de aprendizaje de los futuros docentes de secundaria. Autorregulación del aprendizaje, motivación y metas

Núria Voltas, Jorge Manuel Dueñas

Universitat Rovira i Virgili, Departament de Psicologia, Tarragona, Espanya

Se evaluaron procesos de autorregulación del aprendizaje, motivación y metas académicas de 120 futuros docentes de secundaria. Así, se estudiaron diferencias de género, edad, por especialidad y el rendimiento académico. Se observaron diferencias en función de la edad, de la especialidad y del nivel de rendimiento académico, pero no de género. Conocer las características de aprendizaje de esta muestra puede contribuir a mejorar sus habilidades y formas de aprendizaje.

Explorant les competències de gènere en Ciències de la Salut

Maria Teresa Bartual Figueras¹, Joaquín Turmo Garuz¹, Andrés Coco Prieto¹, Dolores Rodríguez Martín¹, Silvia Ginés Padro¹, Montse Cabré Pairet², Lorea Romero Gutierrez²

¹Universitat de Barcelona, Espanya; ²Universitat de Cantabria, Espanya

Els estudis han demostrat l'existència de biaix de gènere en diagnòstics, tractament d'algunes malalties i autovaloració dels símptomes. Aquests aspectes tenen implicacions importants en termes d'equitat i qualitat de l'atenció sanitària. L'objectiu d'aquesta comunicació és estimar, mitjançant grups de discussió, els aprenentatges i la sensibilitat de gènere dels estudiants de Ciències de la Salut (Infermeria i Medicina) de les Universitats de Barcelona i Cantabria.

Generando habilidades y conocimientos de análisis financiero con BeChallenge y Aprendizaje Basado en Retos en la Universidad Continental

Sandra Arroyo Román

Universidad Continental, Perú

La metodología BeChallenge y el enfoque de Aprendizaje Basado en Retos utilizada por alumnos de quinto ciclo de Contabilidad, les permitió gestionar y analizar sistemas de información financiera de empresas locales; mediante trabajo colaborativo, con roles asignados por equipo, fases definidas y feedback oportuno lograron aplicar metodologías de análisis financiero logrando un aprendizaje auténtico y real, activando en ellos el pensamiento crítico y la solución de problemas.

Prova pilot de desenvolupament d'habilitats per a l'accés a la funció pública de persones amb disCapacitat intel·lectual

Teresa Torres Coronas¹, Neus Càrdenas Morell¹, Jordi Navarro LLiberato¹, Vanessa Rejano Mansilla²

¹Universitat Rovira i Virgili, Espanya; ²Fundació URV, Espanya

Entre els joves, aquells amb discapacitat intel·lectual enfronten més dificultats per a la inserció laboral. L'oferta pública d'ocupació està creant oportunitats laborals per aquests joves. Malgrat no s'exigeix titulació, els opositors necessiten habilitats cognitives per memoritzar i un nivell bàsic de lectoescriptura. Aquest treball presenta els resultats d'un projecte d'innovació docent per entrenar les habilitats de comprensió lectora, i millorar les possibilitats d'èxit i l'autoeficàcia percebuda.

Metodologia docent en pandèmia. Un estudi de cas a la Universitat de Girona

Albert Ruda Gonzàlez, Ester Blay Gil

Universitat de Girona, Espanya

La comunicació exposa com ha afectat la pandèmia a la docència a la Facultat de Dret de la UdG. Durant el confinament es va a dur a terme una adaptació urgent de l'ensenyament, adaptació que en part ha deixat un llegat en la docència posterior. A partir d'una enquesta al professorat, s'examina aquesta afectació a curt i mig termini. Es conclou que el professorat no pot quedar al marge de les noves necessitats i realitats socials que han quedat a la vista amb la pandèmia.

Literatura i violències masclistes: la lectura resistent com a pràctica acadèmica transformadora

Teresa Iribarren¹, Jordi Serrano-Muñoz¹, Montserrat Clua i Fainé², Montse Gatell Pérez¹

¹Universitat Oberta de Catalunya, Espanya; ²Universitat Autònoma de Barcelona

Proposem la pràctica de la lectura resistent per contribuir, des dels estudis literaris, a fomentar discursos acadèmics emancipadors amb perspectiva de gènere. Amb aquest objectiu, hem desenvolupat dues iniciatives d'innovació docent: un exercici de revisió entre parells oral i, a partir del feedback que n'hem rebut, un marc analític per a la lectura crítica d'obres literàries, que exposem a Literatura i violències masclistes: Guia per a la redacció de treballs acadèmics.

Valoración de una experiencia piloto de aprendizaje - servicio en el TFG del grado de enfermería: revisión de protocolos hospitalarios.

Silvia Gros Navés¹, Olga Canet Velez², Laura Martinez Rodriguez³, Judith Roca Llobet⁴

¹Universidad de Lérida (Udl), Espanya; ²Facultat de ciències de la salut Blanquerna (URL), Espanya; ³Universidad de Barcelona (UB), Espanya;

⁴Universidad de Lérida (Udl), Espanya

Evaluar una innovació docent que combina aprendizaje-servicio y trabajo final de grado en enfermería a través de revisar protocolos hospitalarios de enfermería basados en la evidencia. Se presenta un estudio piloto transversal, aplicado a 7 estudiantes, utilizando un cuestionario sobre SL, creado en español y validado en contexto universitario. Los estudiantes muestran una alta satisfacción por contribuir en la mejora de la sociedad, por su utilidad y la capacidad de abordar un problema real.

La recuperació en salut mental. Una aproximació a partir d'experiències positives en primera persona

Xavier Miranda Ruche

Universitat de Lleida, Espanya

Es presenta una recerca en curs que té per objectiu conèixer els factors que han impulsat la consecució de deu processos de recuperació positius en persones afectades per un trastorn mental greu. El projecte neix de la col·laboració entre la universitat i el sector privat i pretén aconseguir que el coneixement obtingut en la recerca tingui impacte en dues vessants: la millora de la qualitat en la intervenció professional i la formació dels futurs treballadors/res socials.

Implementant el pensament lògic en la distribució de l'última milla

Alba Manresa

Universitat Internacional de Catalunya, Espanya

Avui en dia les universitats necessiten aplicar reptes que apropin l'educació amb l'empresa per tal que els alumnes no només estiguin motivats sinó que també vegin que els conceptes explicats a classe són un reflexa del món laboral. Aquest estudi presenta una experiència docent la qual uneix universitat i empresa amb l'objectiu de desenvolupar habilitats transversals i apropar als alumnes al món actual i real.

Sources of employers' satisfaction. Trainee students' competences.

Maria carne Riera¹, Maria Pujol²

¹Universitat de Barcelona, Espanya; ²Universitat Oberta de Catalunya, Espanya

La investigació analitza la satisfacció dels ocupadors amb les habilitats i actituds que els estudiants en pràctiques haurien de tenir. També aprofundeix en la relació causal entre diverses variables relacionades amb aquestes habilitats i actituds, així com amb el nivell de satisfacció dels ocupadors. S'empra l'Anàlisi Exploratori i Confirmatori, així com la modelització estructural per analitzar les dades obtingudes a partir d'un qüestionari distribuït als estudiants i als seus tutors.

Experiència del joc d'escapada o "Escape Room" com a recurs educatiu

Elisabet Rosell i Vives, Àngels Sierra Jimenez, Alexandre Ripoll, Bernhard Paetzold, Vanessa Soria Ortega

Universitat Pompeu Fabra, Espanya

El joc d'escapada o "Escape Room" s'ha convertit en un joc social, però també pot constituir un recurs d'aprenentatge que fomenti les habilitats socials, el raonament, la destresa i la retenció dels continguts educatius. Es proposa un joc d'escapada com a mètode de finalització i avaluació en finalitzar un cas basat en problemes (ABP), presentant la dinàmica i els materials creats. Tan l'experiència de l'equip docent, com l'acolliment de l'alumnat a aquesta iniciativa ha estat molt bona.

EMPRENEDORIA I APRENTATGE BASAT EN REPTES A L'EDUCACIÓ SUPERIOR: EL PROJECTE D-EMIND

Aleix Barrera-Corominas, José Luis Muñoz Moreno, David Rodríguez-Gómez

Universitat Autònoma de Barcelona, Espanya

La competència emprenedora és considerada un element clau no únicament per la Unió Europea, sinó també per part dels diferents sectors socials que la veuen com a indispensable per a poder fer front als reptes d'un futur cada vegada més incert i complex. Aquesta aportació presenta el projecte D-EMIND, que pretén validar una metodologia que ha de contribuir a desenvolupar la competència emprenedora a l'Educació Superior i a partir de l'aprenentatge basat en reptes i la inclusió d'eines digitals.